

ضربه سنگین حزب عدالت و توسعه
از انتخابات استانبول
**آینده «پاشا» چگونه
رقم می خورد؟**

فرشاد گلزاری

به طور قطع، آیندگان با خواندن تاریخ سیاسی - اجتماعی ترکیه در زمان ریاست جمهوری «رجب طیب اردوغان» و حس عصبانیت و شادمانی را تجربه خواهند کرد. عصبانیت به دلیل سیاست‌های تند و زنده در داخل این کشور که در ریل توسعه و ترقی قرار گرفته بود اما به یکباره ترمز آن توسط اردوغان کشیده شد و شادمانی به علت مغلوب شدن وی در بسیاری از سناریوهای حزبی و بین‌المللی. نمونه‌ای از غضب مردم و آیندگان ترکیه که با خواندن فراز و فرودهای مذکور به حد انفجار خواهند رسید، باید در لایه‌های تحولات پس از کودتای ۱۵ جولای ۲۰۱۶ دنبال کرد که بازداشت‌های مکمل آن همچنان ادامه دارد.

واقعیت این است که حزب عدالت و توسعه به رهبری اردوغان خدمات شایانی به ترکیه ارائه کرده؛ اگر بخواهیم راحت‌تر صحبت کنیم باید بگوییم که اردوغان تا حد زیادی توانست ترکیه را به یکی از کشورهای تبدیل کند که آثار مثبت آن برای مردم این کشور کاملاً محسوس است. توسعه عمرانی، ترقی اقتصادی و همچنین خدمات اجتماعی و غیره از دستاوردهای «آکپارتی» و شخص اردوغان بود که باعث شده بعد از آن‌ها بیشترین محبوبیت عمومی را در میان جامعه ترکیه به خود اختصاص دهد. در این میان بسیاری از منتقدان او و حتی طرفدارانی که این روزها از وضعیت اقتصادی ترکیه رنج می‌برند، او را به پوپولیسم متهم می‌کنند و بسیاری از ناظران و خبرنگاران مطرح دنیا چند روز پس از کودتای ۱۵ جولای این عبارت را توثیق کردند: «جهان در حال دیدن تئاتر عجیب به کارگردانی اردوغان است»

از همینجا بود که عتاب و خطاب اردوغان علیه شیوخ‌های اروپایی و حتی ایالات متحده اوج گرفت تا اینکه او پس از حذف و هرس مخالفان خود در داخل انتقام‌گیری در سیاست خارجی (خصوصاً در صحنه سوریه و از آمریکا) در دستور کار خود قرار داد. دقیقاً همین موضوع بود که باعث شد اردوغان ترکیه را از مسیر تعادل و ترقی خارج کند. دلیلش کاملاً مشخص بود؛

او با سر به شکم آمریکا زد و خیلی زود به دنبال بازسازی و تعمیق مناسبات با روسیه رفت. در این مسیر از قراردادهای تسلیحاتی گرفته تا منازعات و تنش‌های میان آنکارا و واشنگتن با بالاترین حد رسید و حتی اردوغان ارتش خود را برای تأمین منافع منطقه‌ای و ضرب شصت به آمریکا وارد خاک سوریه کرد. این روند تا به امروز (با شدت بیشتر) ادامه دارد تا اینکه انتخابات شهری‌های ترکیه برگزار شد.

دور اول این انتخابات در بسیاری از استان‌های تریه به نفع حزب حاکم و اردوغان رقم خورد، اما آنچه یکباره داد اردوغان را در آورد مغلوب شدن رفیق گرمابه و گلستانش یعنی بنعلی بیلدریم (نخست‌وزیر پیشین ترکیه) در انتخابات استانبول بود. خروجی صندوق‌های آرا تا جایی برای «پاشا» گران تمام شد که دستور ابطال نتایج و برگزاری مجدد انتخابات از سوی اردوغان صادر شد. انتخابات مجدداً برگزار شد، اما باز هم اردوغان و بیلدریم مغلوب شدند و اکرم امام‌اوغلو به عنوان پیروز میدان استانبول معرفی شد. فارغ از آنکه اهمیت اقتصادی، سیاسی و اجتماعی برای تمام رهبران احزاب مهم و کلیدی است باید این را بپذیریم که شادی انبوه مردم استانبول پس از شکست عدالت و توسعه (آن هم به روایت تصاویر) به مثابه سیناور تلخ برای اردوغان بود. تا جایی که روزنامه صبح (حامی دولت) فردای آن روز تیتیز زد: «دموکراسی پیروز شد» و جمهوریت حامی پوزیسین نوشت: «حکومت تک نفره سرنگون شد»! با این تفاسیر تنها سوالی که باقی می‌ماند این است که آیا شکست انحصار ۲۵ ساله عدالت و توسعه در استانبول می‌تواند زمینه‌ای جدی برای شکست اردوغان در انتخابات آتی ریاست جمهوری باشد؟

تلاش محققان دانشگاه لنکستر انگلستان برای پاسخ به یک پرسش:

چگونه می‌توان به ثبات خاورمیانه کمک کرد؟

سید محمد میرزا محمدزاده

مطالعات صلح با یکدیگر همکاری دارند، ما باور داریم حالا زمان آن رسیده که کشورهای مابعدنیال حل بحران، بهبود مذاکرات و آغاز فرآیند استقرار صلح در منطقه باشند و باور داریم این موضوع می‌تواند محقق شود.

اما چطور؟ صلح نمی‌تواند در طول یک شب به دست آید؛ صلح نیازمند طیفی از عوامل است تا بتواند روابط دیپلماتیک را تقویت کند و میزان دشمنی را بین دو دولت کاهش دهد. اول از همه ما پیشنهاد می‌کنیم که سیاستمداران دو کشور ادبیات خود را در سخنرانی‌های خود نرم‌تر کنند و لفاظی‌های خصمانه را با سخنانی معتدل تر جایگزین کنند. این اتفاق می‌تواند در دروازه‌های جدید به سمت گفتگویی مستقیم و سازنده باز کند و تنش‌هایی که بر دو کشور، منطقه و به‌طور بالقوه بر جهان تأثیر گذاشته است را کاهش دهد.

شمشیر در آسمان

گفتگویی مستقیم بین دو بازبگر منطقه‌ای می‌تواند منجر به مذاکراتی

شود که ممکن است به ثبات در منطقه ختم شود. التهاب کنونی موجود در منطقه، تأثیری زیان‌آور و خسبران در روابط بین عربستان و ایران در مورد سوریه، عراق، لبنان، بحرین و یمن ایجاد کرده است. جنگ یمن که تبدیل به بحرانی شده که فاجعه تأسفبار بشری را رقم زده، به یکی از اصلی‌ترین نقاط منازعه بین عربستان سعودی و ایران بدل شده است، اما در همین حین، این منازعه بستری را برای مذاکرات بین دو دولت فراهم آورده است.

هر دو بازبگر، ایران و عربستان سعودی بر سر این مسئله توافق دارند که بحران در یمن و سوریه، تنهایی می‌تواند با اجرای راهکارهای سیاسی به جای تنش‌های نظامی پایان یابد. اگر ایران و عربستان سعودی بتوانند در مسیر مصالحه سیاسی در سوریه و یمن گام بردارند، این اتفاق در نتیجه می‌تواند تأثیری مثبت بر فرآیند اعتمادسازی بر جای گذارد.

در حالی که عربستان سعودی بر سرکای استراتژیک غربی خود تکیه دارد

صلح نمی‌تواند در طول یک شب به دست آید؛ صلح نیازمند طیفی از عوامل است تا بتواند روابط دیپلماتیک را تقویت کند و میزان دشمنی را بین دو دولت کاهش دهد

و همواره برای حفظ این اتحاد بر هزینه نظامی روبه‌فرونی جنگ می‌زند، ایران، رویکردی بیشتر منطقه‌ای را ترجیح می‌دهد. به راستی، عربستان سعودی شاید باید اعتراضات ایالات متحده برای نشستن بر سر میز مذاکره با ایران را نادیده بگیرد. اما شاید عزم برای روابط نزدیک‌تر در منطقه وجود داشته باشد. در واقع محمد جواد ظریف، وزیر امور خارجه ایران، سیزدهم مارس سال ۲۰۱۸ (۱۳۹۶) اذعان کرد: ما باور داریم که امنیت همسایگان ما، امنیت ما است و ثبات در منطقه به معنای ثبات برای ما

است. من امیدوارم عربستان سعودی نیز همین احساس را داشته باشد و امیدوارم آن‌ها برای مذاکره به سمت مابینند تا این مشکلات را در کنار یکدیگر حل کنیم. دلیلی برای دشمنی بین ایران و عربستان سعودی وجود ندارد. هر چند، ما به سعودی‌ها می‌گوییم که تأمین امنیت نمی‌تواند از خراج از منطقه به منطقه بیاید.

عادل الجبیر، وزیر امور خارجه عربستان سعودی نیز اخیراً در یک مصاحبه ابراز کرد که کشورش به دنبال جنگ با ایران نیست، اما نمی‌تواند چیزی که آن‌ها فعالیت خصمانه ایران در خاورمیانه تصور می‌کنند را تحمل کند. به صراحت، سوزن‌نویس هم‌چنان پلر جا است، با این حال این تعبیر می‌تواند توقفی هر چند کوتاه در دشمنی دو کشور باشد، نقطه عطفی که می‌تواند دو طرف را به یکدیگر نزدیک کند، تا تنش‌های موجود را برطرف کنند.

علاوه بر تمام این مسائل، دلایل داخلی نیز برای کاهش تنش‌ها بین دو کشور وجود دارد، چرا که دولت هر دو کشور در حال ایجاد چشم‌اندازی برای آینده استراتژیک خود هستند. از سال ۲۰۱۵، عربستان سعودی طرح به‌منظور تنوع‌بخشی به اقتصاد کشورش آغاز کرده است؛ آن‌ها قصد دارند این کار را با محدود کردن وابستگی تاریخی خود به درآمدهای فروش نفت و به چالش کشیدن ساختارهای اجتماعی محافظه‌کارانه خود و نیز هنجارهای بحسب‌ر انگیز به واسطه آزاد کردن جامعه از زنجیرهای بازمانده از قید و بندهای گذشته، محقق کنند.

در کشوری که عمده جمعیت آن زیر ۳۰ سال دارند، طرح موسوم به چشم‌انداز ۲۰۳۰ به عنوان یک مگا پروژه تلقی می‌شود که می‌تواند کشور را به لحاظ اقتصادی و اجتماعی مدرن‌تر کند.

همین داستان درباره ایران نیز صدق می‌کند. این کشور طرح استراتژیک امیدبخشی را موسوم به سند چشم‌انداز

در حالی که عربستان سعودی بر شرکای استراتژیک غربی خود تکیه دارد و همواره برای حفظ این اتحاد بر هزینه نظامی روبه‌فرونی جنگ می‌زند، ایران، رویکردی بیشتر منطقه‌ای را ترجیح می‌دهد

بیست ساله جمهوری اسلامی ایران در نظر گرفته که اهداف اجتماعی، اقتصادی و سیاسی را به دنبال دارد. اما برای اجرای موفق این طرح‌ها، هر دو کشور به جوامعی با ثبات، اقتصادی چابک و پویانیز دارند که چنین شرایطی را نمی‌توان در یک محیط خصمانه به انتظار نشست. همبستگی و همکاری مسئله حیاتی برای هر دو به شمار می‌رود.

دیپلماسی راهکار ماجراست

کاملاً آشکار است که عربستان سعودی و ایران از گفتگویی مستقیم بیشتر از لفاظی‌های خصمانه منفعت خواهند برد. به واسطه مذاکره و همکاری با یکدیگر بر سر مسائل داخلی، منطقه‌ای و مسائل بین‌المللی می‌توان منافع هر دو کشور را کاملاً ملموس مشاهده کرد، و حتی منافع گسترده‌تر در منطقه را؛ به منظور کاهش منازعه و افزایش همکاری‌ها به واسطه روابط دیپلماتیک.

تعبیر تدریجی از لفاظی‌های خصمانه به سمت سخنان جامع‌از سوی سیاستمداران یک گام مفید است، اما از طرفی نیاز است که عربستان سعودی و ایران گام‌های کارساز در روابط دوجانبه خود بردارند.

انتظار می‌رود که دو کشور در فضای تأثیرگذاری خود به رقابت بپردازند، اما اگر هر دو کشور قصد دارند به منازعات در منطقه پایان دهند، باید که مصلحت‌گرایی را بر منفعت‌طلبی ترجیح دهند.

من به شما، همه خانواده‌ها و پدر و مادرها التماس می‌کنم زندگی خود را به مخاطره نندازید، زندگی شمارزش بیشتر دارد.

هیل گفت که دولت وی در حال همکاری با مقامات مکزیک است تا اجساد این دو فرد را بازگردانند. نایب‌بوکل رئیس‌جمهور تازه انتخاب‌شده آل‌سالوادور نیز گفت که دولت به خانواده این دو فرد غرق‌شده از لحاظ مالی کمک می‌کند.

مرگ پدر و کودک به بحران مهاجرت آمریکادامن زد

خدیجه علامه زاده

تصویری که بسیار خیره‌کننده است؛ یک شاهدزنده از خطری پیش‌رو برای جمعیت عظیمی از مهاجران که از مرز آمریکا عبور می‌کنند.

این تصویر بیانگر حقیقی تلفات انسانی از بحرانی در مرز آمریکا و مکزیک است که همواره با مباحث و سیاسی‌کاری منحرف شده است. این تصویر از پدر و دختر سالوادوری است، واقع در منطقه ریوگران، مرز بین آمریکا و مکزیک که با صورت بر روی زمین در آب افتادند. تصویر نشانه‌ای است که قلب هر انسانی را به درد می‌آورد و بیانگر دردی است که پشت اعداد و آمار و ارقام پنهان شده‌اند.

عبور و مرور مهاجرانی که به‌منظور پناهندگی قصد دارند از دروازه‌های ورودی آمریکا عبور

کنند، سخت‌تر شده است؛ چرا که هر روز سیاست‌ها و شیوه‌های جلوگیری آمریکاییان از ورود پناهجویان سخت‌تر از قبل می‌شود.

از سوی دیگر جامعه حقوقی آمریکا، چندین ماه است که هشدار می‌دهند آمار مرگ و میر مهاجران از مناطقی که برای عبور از مرز انتخاب می‌کنند، رو به افزایش است. چرا که پناهجویان به‌دنبال راه‌های سخت‌تر برای عبور از مرزها هستند. نام این دو فرد که از سوی مقامات آل‌سالوادور شناسایی شدند، اسکالر البر تومار تینیز پدر و آنجیه والریا دختر، بودند. از سوی دیگر نیز روز یکشنبه (دوم تیرماه) نام آن‌ها به‌عنوان کسانی که در تلاش بودند تا خود را به مرز آمریکا برسانند، اعلام شد.

به‌گزارش اسوشیتدپرس جسد این دو فرد در روز دوشنبه (سوم تیرماه) در نزدیکی ماتاموروس در کنار رودخانه فرانونویل در ایالت تگزاس آمریکا

عکس‌العمل‌ها به این موضوع باشد که نمی‌توان آن را نادیده گرفت.

عبدالکریم علی تأکید کرد: شکست‌های نیروهای ائتلاف متجاوز در یمن بازرترین پاسخ‌ها به معامله قرن است، موضوعی که ملت‌ها علیرغم تمام سرکوب‌ها، هیمنه و بسیج بین‌المللی، با صلابت در برابر آن ایستاده‌اند؛ معامله قرن مرده به دنیا آمد و در نطفه خفه شد.

علی عبدالکریم علی سفیر سوریه در لبنان اعلام کرد، برگزاری نشست منامه تنها یک نتیجه دارد و این نتیجه فروپاشی پروژه آمریکاست.

وی به وبسگاه لبنانی العهد گفت، این معامله شوم افکار عمومی فلسطینی، عربی و بین‌المللی را متوجه خطرناک بودن برنامه‌ریزی‌ها کرد و کبر و غرور طرف‌های بزرگ را بدین بیداری ملت‌ها در هم شکسته شد؛ شاید سرنگونی پیمان آمریکایی با تکنولوژی ایرانی بارزترین

سفیر سوریه در لبنان:

معامله قرن در نطفه خفه شد

وی در ادامه گفت: نباید تنها به وحدت فلسطینی‌ها و رد معامله قرن کفایت کرد بلکه باید تا ساقط کردن پیمان اسلو پیش رفت و مواضع سست در قبال دفاع از اصول

ثابت فلسطینی را کنار گذاشت.

در همین راستا سعید الحریری نخست‌وزیر لبنان از اینکه برخی در موضع دولت لبنان در قبال طرح معامله قرن شک دارند ابراز تعجب کرد و گفت: دولت لبنان علیه معامله قرن است و قانونی اساسی ما اجازه اسکان (دائمی) آوارگان فلسطینی) را نمی‌دهد.

مسئولان بحرین هر گونه فعالیت‌های داخلی در مخالفت با نشست منامه را ممنوع و در حالیکه محدودیت‌هایی را برای شرکت رسانه‌های محلی در این نشست اعمال کرده‌اند اما تاکنون ۲۰ خبرنگار و عکاس خبری رژیم صهیونیستی برای پوشش این نشست، وارد منامه شده‌اند.